

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum hoc pertineat ad presbyterum, vel solum ad episcopum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ter ad eos se habet & propterea recte in ferunt non competere sibi ex officio predicare aut baptizare, cum quo tamen stat, ut dictum est, quod utrumque potest ei competere ex impossi-

tionem: hoc enim ostendit ministrum ipsum esse officium eorum qui ex officio hac possunt.

bytero baptizare non audeant, nisi praedictis ordinibus longius constitutis, necessitas extrema compellat.

RESPON. Dicendum, quod sicut caelestium ordinum proprietates & eorum officia ex eorum nominibus accipiuntur (ut Dion. dicit 7. caelest. hierar.) ita etiam ex nominibus ecclesiasticorum ordinum accipi potest, quid ad unumquemque pertinet ordinem. Dicuntur autem diaconi, quasi ministri quia uidelicet ad diaconos non pertinet aliud sacramentum principaliter, & quasi ex proprio officio praebere: sed adhibere ministerium alijs maioribus, in sacramentorum exhibitione. Et sic ad diaconum non pertinet, quasi ex proprio officio, tradere sacramentum baptismi: sed in collatione huius sacramenti, & aliorum, assistere & ministrare maioribus: unde Isidorus dicit, ad diaconum pertinet assistere, & ministrare sacerdotibus, in omnibus que aguntur in sacramentis Christi, in baptismo scilicet, in christumate, in patena & calice.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod ad diaconum pertinet recitare euangelium in ecclesia, & predicare ipsum per modum catechizantis: unde & Dion. dicit, quod diaconi habent officium super immun-

dos: inter quos ponit catechumenos. sed docere, id est, exponere euangelium, pertinet proprie ad episcopum, cuius actus est perficere, secundum Dion. 7. ca. ecclesiast. hier. Perficere autem idem est quod docere: unde non sequitur, quod ad diaconos pertineat officium baptizandi.

AD SECVNDVM dicendum, quod sicut Dion. dicit in secundo capitulo ecclesiast. hier. baptismus non solum habet purgatiuum, sed etiam illuminatiuum uirtutem: & ideo excedit officium diaconi, ad quem pertinet solum purgare, scilicet uel repellendo immundos, uel disponendo eos ad sacramenti susceptionem.

AD TERTIVM dicendum, quod quia baptismus est sacramentum necessitatis, permittitur diaconibus necessitate urgente in absentia maiorum baptizare, sicut patet ex auctoritate Gelasii supra inducitur. Et hoc modo beatus Laurentius diaconus existens baptizauit.

ergo uidetur quod baptizare pertineat ad diaconum.

¶ 3 Præ. De beato Laurentio legitur, quod cum ipse esset diaconus, plurimous baptizabat. ergo uidetur quod ad diaconos pertineat baptizare.

SED CONTRA est, quod Gelasius Papa dixit, & habetur in deere. 3. dist. 7. Diacones propriam constitutum obseruare mensuram & infra, Absque episcopo uel presbytero baptizare non audeant, nisi praedictis ordinibus longius constitutis, necessitas extrema compellat.

RESPON. Dicendum, quod sicut caelestium ordinum proprietates & eorum officia ex eorum nominibus accipiuntur (ut Dion. dicit 7. caelest. hierar.) ita etiam ex nominibus ecclesiasticorum ordinum accipi potest, quid ad unumquemque pertinet ordinem. Dicuntur autem diaconi, quasi ministri quia uidelicet ad diaconos non pertinet aliud sacramentum principaliter, & quasi ex proprio officio praebere: sed adhibere ministerium alijs maioribus, in sacramentorum exhibitione. Et sic ad diaconum non pertinet, quasi ex proprio officio, tradere sacramentum baptismi: sed in collatione huius sacramenti, & aliorum, assistere & ministrare maioribus: unde Isidorus dicit, ad diaconum pertinet assistere, & ministrare sacerdotibus, in omnibus que aguntur in sacramentis Christi, in baptismo scilicet, in christumate, in patena & calice.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod ad diaconum pertinet recitare euangelium in ecclesia, & predicare ipsum per modum catechizantis: unde & Dion. dicit, quod diaconi habent officium super immun-

dos: inter quos ponit catechumenos. sed docere, id est, exponere euangelium, pertinet proprie ad episcopum, cuius actus est perficere, secundum Dion. 7. ca. ecclesiast. hier. Perficere autem idem est quod docere: unde non sequitur, quod ad diaconos pertineat officium baptizandi.

AD SECVNDVM dicendum, quod sicut Dion. dicit in secundo capitulo ecclesiast. hier. baptismus non solum habet purgatiuum, sed etiam illuminatiuum uirtutem: & ideo excedit officium diaconi, ad quem pertinet solum purgare, scilicet uel repellendo immundos, uel disponendo eos ad sacramenti susceptionem.

AD TERTIVM dicendum, quod quia baptismus est sacramentum necessitatis, permittitur diaconibus necessitate urgente in absentia maiorum baptizare, sicut patet ex auctoritate Gelasii supra inducitur. Et hoc modo beatus Laurentius diaconus existens baptizauit.

ARTICVLVS II.

Utrum baptizare pertineat ad officium presbyterorum.

AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur, quod baptizare non pertineat ad officium presbyterorum, sed solum episcoporum, quia (sicut dictum est) sub eodem praeccepto iniungitur Mat. ult. officium docendi, & baptizandi: sed docere quod est perficere, pertinet

ad officium episcopi, ut patet per Dionys. 7. 5. & 6. cap. eccles. hier. ergo & baptizare pertinet tantum ad officium episcopi.

¶ 2 Præ. Per baptismum annuncietur aliquis populo Christiano, quod quidem uidetur ad officium solius principis pertinere: sed principatum in ecclesia tenet episcopi, qui, ut dicitur in glossa Luc. 10. tenent locum Apostolorum, de quibus dicitur in psal. 44. Constitues eos principes super omnem terram: ergo uidetur, quod baptizare pertineat solum ad officium episcopi.

¶ 3 Præ. Isidorus dicit, quod ad episcopum pertinet basilicarum consecratio, unctio altaris, & consecratio christumatis, ipse ordines ecclesiasticos distribuit, & sacras uirgines benedicit: sed his omnibus maius est sacramentum baptismi. ergo uidetur quod multo magis ad officium solius episcopi pertineat baptizare.

SED CONTRA est quod Isidorus dicit in libro de officijs: constat baptismum solis sacerdotibus esse traditum.

RESPON. Dicendum, quod sacerdotes ad hoc consecrantur, ut sacramentum corporis Christi conficiant, sicut supra dictum est. Illud autem est sacramentum ecclesiastice unitatis, secundum illud Apostoli 1. Corin. 10. Unus panis & unum corpus multi sumus, omnes qui de uno pane & de uno calice participamus. Per baptismum autem aliquis fit particeps ecclesiastice unitatis, unde & accipit ius ad mensam Domini accedendi. & ideo sicut ad sacerdotem pertinet consecrare eucharistiam (ad quod principaliter sacerdotium ordinatur) ita ad proprium officium sacerdotis pertinet baptizare: eiusdem enim uidetur esse operari totum, & partem in toto disponere.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod utrumque officium, scilicet docendi & baptizandi, Dominus Apostolis iniunxit, quorum uicem gerunt episcopi: aliter tamen & aliter. Nam officium docendi commisit Christus, ut ipsi per se illud exercerent, tamquam principalissimum. unde & ipsi Apostoli dixerunt Act. 6. Non est æquum nos relinquere uerbum Dei, & ministrare mensis. Officium autem baptizandi commisit Apostolis, ut per alios exercerent: unde & Apostolus dicit 1. Cor. 1. Non misit me Christus baptizare, sed euangelizare. & hoc ideo, quia in baptizando nihil operatur meritum & sapientia ministri, sicut in docendo, ut patet ex supradictis. * in cuius etiam signum nec ipse Dominus baptizauit, sed discipuli eius, ut dicitur Ioan. 4. Nec tamen per hoc excluditur, quin episcopi possint baptizare: quia quod potest potestas inferior, potest & superior: unde & Apostolus ibidem dicit se quosdam baptizasse.

AD SECVNDVM dicendum, quod in qualibet re publica, ea quæ sunt minora, pertinent ad minora officia, maiora uero maioribus referuntur, secundum illud Exod. 18. Quicquid maius fuerit, referatur ad te, & ipsi tantummodo minora iudicent. Et ideo ad minores ciuitatis principes pertinet disponere de infimo populo: ad summos autem principes pertinet disponere ea, quæ pertinent ad maiores ciuitatis. Per baptismum autem non adipiscitur aliquis, nisi infimum gradum in populo Christiano. & ideo baptizare pertinet ad minores principes ecclesie, id est, ad presbyteros, qui tenent locum septuaginta duorum discipulorum Christi, ut dicit glossa Luc. ca. decimo.

Tertia S. Thomæ. DD 4 AD

mi claudit in se characterem. Et propterea licet gratia cum remissione totius culpa & poenæ, possit sine baptismum suppleri, ut patet in latrone, character tamen suppleri non potest, & hoc loquedo de potentia ordinata sub diuina dispositionis prudentia.

Ca. 5. in p. 1. a medio.

Est gl. Bedæ Luc. 10. sup illud: Designauit Iesus 72. uic. 10. 2.

Habetur in deere dist. 2. ca. Perleuus. & dicitur et se in epi. ad Luduicū.

Li. 2. ca. 24. nō multū remore ante hū.

q. 63. ar. 1. 2. & 6.

q. 64. ar. 5. 6. & 7.

Est gl. Bedæ loco citato in arg.

Cap. 2. de h. in p. 1. & 1. ar. 2. p. 1.

Habetur in deere dist. 2. ca. Perleuus. & dicitur et se in epi. ad Luduicū.

Cap. 2. de h. in p. 1. & 1. ar. 2. p. 1.

Cap. 2. de h. in p. 1. & 1. ar. 2. p. 1.

Argu. Sed contra.

Super questionem sextam gestam septima articuli secundum.

In articulis secundo & tertio hoc solum pro nouitis notandum est, quod cum in calice secundi articuli dicitur, Et factus baptismi per nihil aliud suppleri potest, intelligendum est de negro effectu baptismi. Integer siquidem effectus bapti-

